

LUND UNIVERSITY

Batologiska iakttagelser. I.

Lidforss, Bengt

Published in:
Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens förhandlingar

1899

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Lidforss, B. (1899). Batologiska iakttagelser. I. *Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens förhandlingar*, 56(1), 21-35. <http://www.biodiversitylibrary.org/item/100624#page/31/mode/1up>

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar 1899. N:o 1.
Stockholm.

Batologiska iakttagelser.

Af BENGT LIDFORSS.

(Meddeladt den 11 Januari 1899 genom V. WITTRÖCK.)

Kännenheten om den skånska Rubusfloran grundar sig hufvudsakligen på undersökningar, hvilka utförts dels i trakten kring Stenshufvud, dels i nordvestra Skåne på Hallandsås, Hallands Väderö och Kullahalfön. Om Rubusfloran i de öfriga delarne af provinsen föreligga tills datum endast strödda uppgifter, och eget nog känner man hittills så godt som intet om en eventuel Rubusflora på Söderåsen. Äfven Romeleklintåsen har i batologiskt afseende hittills blifvit ganska styfmoderligt behandlad, ehuru man utan tvifvel kan vänta åtskilligt af intresse från denna trakt.

Författarens länge hysta önskan att närmare undersöka Söderåsens Rubusflora förverkligades först sistlidne sommar. Det visade sig, att om också denna trakt med hänsyn till antalet arter ej erbjuder samma rikedom som Kullatrakten, så hyser den dock åtskilliga intressanta former, hvilka saknas på den närbelägna Kullahalfön. Detta gäller t. ex. om den vackra och väl markerade *R. hallandicus* GABRIELS., hvilken från Sverige hittills endast är känd från några lokaler i mellersta Halland, men som sedan åter uppträder på Bornholm. En annan af Söderåsens Rubusprydnader, den i Danmark och på kontinenten välbekante *Rubus vestitus* WH. et NEES., torde på den skandinaviska halfön knappast vara tillfinnandes utanför Söderåsens område.

På samma gång jag härmed framlägger resultaten af mina Rubusstudier från Söderåsen, begagnar jag tillfället meddela en del andra iakttagelser, som jag under årens lopp anställt angående våra svenska Rubi och deras utbredning. Resultaten af en del kulturförsök, hvilka sedan 1887 bedrifvits i Lunds botaniska trädgård, må försåvidt de beröra här afhandlade former äfven meddelas i detta samband.

Rubus plicatus WH. f. *stipularis*. Stipler stora (3—5 cm. långa) bladlika; blomställningen rikare, men blommorna mindre än hos hufvudformen. — Bohusläns södra skärgård, Styrso.

R. Lindebergii P. J. MÜLL. Denna art, som är ganska spridd på Kullahalfön och Hallandsås, torde i sjelfva verket ega sin största utbredning på Söderåsen. Dess område sträcker sig här från Björnekullaklint i norr utefter åsens västra sida ända till Axelvåld i söder — en sträcka af ungefär 3 svenska mil. *R. Lindebergii* håller sig här företrädesvis på de skogbevuxna slutningarne och de omedelbart under åsen liggande skogsdungarne, men går på sina ställen äfven längre nedåt slättlandet; så finnes den t. ex. vid Billesholms station, i Kågeröds by strax invid kyrkan o. s. v. I skogstrakterna mellan Bauseröd och Kågeröd uppträder denna art i en oändlig individrikedom och bildar på många ställen kilometerlånga, nästan ogenomträngliga snår. — På Romeleklintsåsen har jag ej anträffat *R. Lindebergii*, deremot uppträder den eget nog i bokskogen vid Bökeberg (2 mil sydost om Lund) och torde under sådana omständigheter ej helt och hållet saknas på Romeleåsen.

R. insularis F. ARESCH. I Sverige har denna art hittills endast varit känd från nordvestra Skåne (Kullatrakten och Hallands Väderö). Ganska öfverraskande är därför dess förekomst på en af Romeleåsens södra utlöpare. Efter hvad jag förliden sommar kunde konstatera, uppträder nemligen *R. insularis* i stor mängd vid Saggarp, ungefär $\frac{3}{4}$ mil norr om Rydsgårds jernvägsstation (Malmö—Ystadbanan); arten förefinnes här

fullt typisk och synnerligen ymnig på en sträcka af öfver $\frac{1}{2}$ fjerdingsväg nordvest om Ryssgård. Troligen förekommer den på flera ställen i trakten. ¹⁾

R. scanicus F. ARESCH. Denna vackra och ytterst väl karakteriserade art har liksom *R. insularis* i Sverige hittills endast varit känd från Kullahalfön och Hallands Väderö. ²⁾ Sitt egentliga utbredningscentrum synes emellertid arten hafva på Söderåsen, der den på flera ställen uppträder i otrolig myckenhet. Den nordligaste lokalen på Söderåsen är belägen vid Bauseröd, den sydligaste tätt invid Kågeröd; derjemte förekommer *R. scanicus* på flera ställen mellan de nu nämnda lokalerna samt mellan Kågeröd och Stenestad. Öfverallt uppträder arten fullt typisk, och ofta ännu yppigare än på Hallands Väderö.

R. vestitus WH. et NEES i Bluff et Fngrh. Comp. Fl. Germ. I, pag. 684 (1825); synonymik hos Focke, Syn. Rub. Germ. p. 291.

Turioner temligen högt bågböjda, ofta klättrande, på soliga, gräsbevuxna ställen nedliggande från bågböjd bas, temligen tjocka, nedtill runda, längre upp trubbigt femkantiga, violettbruna, starkt håriga af tilltryckta stjernhår och täta långa hår, mellan hvilka finnas glandler, som vanligen äro oskaftade. Taggar vid turionens bas korta, täta och raka, längre upp temligen stora, likartade, raka med från sidorna hoptryckt bas. Blad vanligen femfingrade med plattadt skaft och långa, smala stipler; småblad breda, i kanten ofta något vågiga, temligen små och skarpt sågade, mörkgröna; öfversidan svagt hårig eller nästan kal, undersidan hos solformer starkt filtluden, grå eller hvitskimrande, hos skuggformer svagare hårig och grön. Uddbladet ungefär dubbelt så långt som skaftet, nästan fullkomligt

¹⁾ Enligt hvad Rektor L. M. NEUMAN sedermera meddelat mig, har äfven han iakttagit *R. insularis* i Ryssgårdstrakten, om på samma lokal som jag är mig ej fullt klart.

²⁾ Utom Sverige är *R. scanicus* endast funnen i nordvestra Sjelland samt helt nyligen i provinsen Sachsen (O. Gelert: Brombeeren aus der Provinz Sachsen, Abh. des bot. Ver. der Prov. Brandenburg, B. XXXVIII, p. 106).

cirkelrunt med kort spets, hos skuggformer stundom elliptiskt eller omvänt äggrundt. — Blomgrenar starkt håriga, väpnade med raka, under och i blomställningen temligen långa taggar. Blad tretaliga, på öfversidan glest långhåriga, på undersidan filtludna. Blomställning ofta enkel klaslik (såsom hos *R. insularis* F. ARESCH. f. *pseudospengelii* NEUM.), hos kraftigare former utdragen, bladlös eller vid basen bladig, med 3—5 blommiga sidogrenar (dichasier). Blommor medelstora. Foderblad på utsidan grått filtludna, med fina taggar och skaftade glandelhår, efter blomningen tillbakaböjda. Kronblad breda, omvänt äggrunda, ljusröda, på båda sidor håriga. Ståndare rödaktiga något längre än stiften. Småfrukter håriga. Frukter temligen stora, med söttaktigt fadd smak.

Blommar från midten af juli ut i september och oktober.

Förekommer på Söderåsen, ytterst ymnigt på en sträcka af 2—3 kilometer mellan Ingelstorp och Ebbarp i Kägeröds socken. *R. vestitus* växer här samman med *R. Lindebergii*, men synes kräfvä något fuktigare jordmån än denna art; bäst trifves den i bördig skogsmark på skyddade, ej för skuggrika ställen mot vester och söder, helst i närheten af bäckar och källsprång. På sådana lokaler blir arten hos oss synnerligen yppig och synes då förtränga *R. Lindebergii*, som å andra sidan är betydligt hårdigare och mindre nogräknad om jordmänen. Anmärkningsvärdt är att *R. vestitus* hos oss på hösten blir mycket illa tilltygad af svamp, så att det vid denna tid är svårt att få presentabla herbariemplar; likaledes förtäres *R. vestitus*, oaktadt sin ganska kraftiga beväpning, synnerligen begärligt af nötkreatur, som vanligen låta *R. Lindebergii* stå orörd.

Fyndet af *R. vestitus* är af intresse, icke blott därför att denna art är ny för skandinaviska halfön, utan äfven emedan *R. vestitus* är en af Europas bäst markerade Rubusarter, som svårligen kan sammanblandas med någon annan form. De närmast förvandta arterna äro *R. villicaulis* KOEHLER, *R. insularis* F. ARESCH. och *R. pyramidalis* KALTENB., från hvilka dock *R. vestitus* lätt skiljes genom den täta hårligheten på turioner och

blomgrenar, det cirkelrunda uddbladet, de aldrig felande glandelhåren, de breda kronbladen och de långa, nålfina taggarne i blomställningen.

Utanför Skandinavien har *R. vestitus* en mycket stor utbredning. Utom från Danmark och Tyskland är han känd med säkerhet från England, Frankrike, Belgien, Schweiz och Tyrolen. I Tyskland är den sällsynt på nordtyska slätten, men allmän i vestra »Hügellandet»; i Danmark är arten vanlig på Jyllands ostkust, på Fyen, Sydsjälland, Lolland-Falster och Möen.

R. Radula WEIHE. — I stor mängd utmed Söderåsen från Äfvarp till Bauseröd.

R. corylifolius *dumetorum WHE var. *nudus* F. ARESCH. — Denna form, som är den kraftigaste af alla skånska corylifolii, har hittills endast varit känd från en lokal strax norr om Mölle fiskläge. Den förekommer emellertid äfven vid Kullagården, ehuru här temligen sparsamt (f. *subumbrosa*). På den klassiska fyndorten har den på senare åren spridt sig högst betydligt, så att den numera (1898) upptager 3—4-dubbla arealen af hvad den gjorde på midten af åttioalet.

R. *dumetorum var. *tiliaceus* LGE. — Äfven denna art synes sprida sig ganska raskt i nordvestra Skåne. Vid tiden för utgifvandet af Prof. ARESCHOUGS *Some Observations on the Genus Rubus* (1886) voro endast två svenska fyndorter bekanta, Hesslebo och Bläsinge, båda belägna på Kullahalfön i närheten af Höganäs. På slutet af åttioalet anträffade jag formen på åtskilliga nya lokaler t. ex. strax söder om Mölle, mellan Stubb-arp och Arildsläge, samt i mängd vid Larås och mellan Larås och Björkeröd. Vid ett besök på Kullen sistlidne sommar konstaterade jag *R. *tiliaceus* på tvenne ställen utmed landsvägen mellan Mölle och Kullagården, på båda lokalerna temligen unga buskar, hvilka med all säkerhet uppträdt här först på nittioalet.¹⁾ — Exemplar af *R. tiliaceus*, som, uppdragna ur

¹⁾ Då det som bekant är ganska lätt att i en Rubusrik trakt förbise en eller annan buske, kan det måhända synas vara ett vågadt påstående, att *R. tiliaceus* först på de senare åren uppträdt å de ifrågavarande lokalerna. I detta

frön, sedan 1887 odlats i Lunds botan. trädgård, ha till alla delar förblifvit typiska.

R. prognerans n. subsp. (*R. sepimentorum* LIDF. in sched. 1889).

Turioner långa, krypande eller klättrande, nedtill runda, på midten trubbigt femkantiga. Taggar raka eller svagt krökta, mycket täta, olikstora, från sidorna starkt hoptryckta, blandade med talrika borst och glandelhår. Turionernas blad vanligen femfingrade; småbladen skarpt sågade, matt gröna och med kanterna täckande hvarandra; deras bladskaft svagt men tydligt refflade. Uddbladet stort, nästan cirkelrundt, med bred, svagt hjertlik bas och utdraget i en kort spets, 4—5 gånger längre än sitt skaft. Stipler ganska stora, assimilerande, fästa ungefär $\frac{1}{2}$ cm. upp på bladskaftet. — Blombärande grenar kraftiga, temligen långa; deras nedersta blad vanligen femfingrade, de öfre trefingrade, med rombiskt, mot basen afsmalnande uddblad, hvars största bredd ligger närmast spetsen. Blomställning kvastlik, dess hufvudaxel väpnad med talrika, raka taggar och liksom biaxlarne beklädd med borst, glandler och hår, föryngrande sig nedåt genom långskaftade, från de nedre bladvecken frambrytande blomställningar. Foderblad gråludna, beklädda med talrika taggar, glandler och borst, efter blomningen tilltryckta, stundom helt omslutande den omogna frukten och äfven vid fruktmognaden tilltryckta. Kronblad hvita, temligen stora, äggrunda, vågiga, i spetsen något urnupna med kort klo. Ständare talrika, hvitgröna, längre än stiften med gleshåriga knappar (1—4 hår på hvarje knapp). Pollen väl utbildadt, knappast ett enda korn abnormt. Frukter mycket stora, väl utbildade, kägelformiga.

Förekommer vid Mölle fiskläge, der jag iakttog den redan 1889, men der den, i olikhet med närstående *corylifolii*, ej visar någon tendens att utvidga sitt gebiet. En mycket närstående

bestående fall är emellertid sakförhållandet höjdt öfver allt tvifvel, då förf. under åren 1885—89 hundratals gånger passerat den i öfrigt *Rubus*-fattiga landsvägen mellan Mölle och Kullagården utan att upptäcka ett spår af *R. tiliaceus*.

form (*f. subpyramidalis*) med pyramidformig blomställning växer vid Glimminge nära Höganäs.

Genom bladens matta, i grått stötande grönska, den kvastlika blomställningen och de alltid håriga ständarne erinrar *R. prognerans* ganska mycket om *R. Balfourianus* BLOX. (*R. divergens* NEUM., *R. ciliatus* LINDEB.), med hvilken den utan tvifvel står i genetiskt samband, men från hvilken den dock lätt skiljes genom turionernas beväpning, uddbladets form, ståndarknapparnes glesa hårlighet o. s. v. Herr K. FRIEDERICHSEN, som 1890 fick sig exemplar tillsända af denna form, hänför den i sin afhandling om *Rubi corylifolii*¹⁾ till *R. fasciculatus* P. J. MÜLL., en uppfattning som jag ej kan dela, och som Herr FRIEDERICHSEN efter undersökning af lefvande exemplar säkerligen skulle låta falla. Deremot bildar *R. prognerans* tillsammans med *R. Balfourianus* BLOX., *R. dumetorum* *nudus F. ARESCH. och *R. dumetorum tiliaceus* LGE. en ganska väl begränsad formkrets. —

Kulturförsök, som i botaniska trädgården i Lund utförts med *R. prognerans*, ha gifvit ett ytterst öfverraskande resultat. Hösten 1889 utsåddes ett trettiotal frön, som insamlats på fyndorten vid Mölle. Då de uppkomna plantorna sedermera utsattes på fritt land, befans det, att af samtliga individerna endast en del fullt öfverensstämde med den ursprunglige *R. prognerans*. Deremot öfverensstämma en annan grupp af de uppkomna plantorna ganska väl sinsemellan och bilda en bestämdt markerad typ, hvars härstamning från *R. prognerans* är alldeles uppenbar, men som afviker från sistnämnda art dels genom turionernas beväpning, som utgöres af betydligt glesare och större taggar, blandade med mycket sparsamma borst, dels genom de rödlätta kronbladen och rödaktiga ständarne. Med afseende på bladform, blomställning i ständarnes hårlighet o. s. v. öfverensstämma denna form, som tillsvidare må betecknas som *R. gymnetoides*, ganska väl med *R. prognerans* från Mölle. En form, som endast afviker från *R. gymnetoides* genom hvita blommor och

¹⁾ Botanisches Centralblatt 1897, Bd. LXXI.

något tjockare blad, växer vild vid Mölle och har vid kultur i Lunds botaniska trädgård hållit sig fullt konstant.

Jemte den nu beskrifna formen befinner sig bland utsädet från 1889 en annan form, som i hög grad avviker såväl från *R. progenerans* som från *R. gymnetoides* och som tills vidare för bekvämhetens skull må betecknas som *R. progenitus*. Dess turioner äro temligen högt bågböjda, ej krypande, väpnade med långa nålfina taggar blandade med täta glandler och borst. Bladen äro typiskt femfingrade, men uddbladet är bredast mot spetsen och har smal hopdragen bas. Blommorna, hvilka äro anordnade i bladiga mot spetsen afsmalnande blomställningar, äro hälften mindre än hos *R. progenerans*, med små mot basen triangulärt hopdragna kronblad, som äro bredast mot spetsen och der starkt urnupna. Ståndarne äro fåtaliga, betydligt kortare än stiften. Knappar håriga. Pollen odugligt. Växten är fullkomligt steril; ehuru rikligt blommande, har den ännu ej frambragt en enda småfrukt.

De nu skildrade sakförhållandena äro i sjelfva verket mycket svåra att förklara. Närmast tillhands låge ju antagandet att *R. progenitus* vore en hybrid, som uppstått genom befruktning med pollen från någon i Kullatrakten växande art. Härvid möter dock genast den svårigheten, att det är absolut omöjligt angifva hvilken på Kullaberg växande form som skulle kunna göras ansvarig för faderskapet, enär *R. progenitus* gör ett fullkomligt främmande intryck. Visserligen finnes det i *R. progenitus* vissa drag, som erinra om *R. cæsius*, men turionernas högresta växt, bladformen, ståndarnes beskaffenhet, kronbladens form o. s. v. äro nytillkomna karaktärer, hvilka ej kunna spåras hos *R. cæsius*. Å andra sidan är det att märka, att *R. gymnetoides* ej heller öfverensstämmer med *R. progenerans* sådan denna uppträder vid Mölle.

Man skulle därför kunna vara böjd att uppfatta Kullaformen (*R. progenerans*) som en primär hybrid, hvilken möjligen uppstått genom korsning mellan *R. Balfourianus*¹⁾ och *R. cæsius*,

¹⁾ Eller kanske snarare genom korsning mellan *R. dumetorum* *nudus och *R. cæsius*.

och som i andra generationen klufvit sig i tvenne nya racer. Till stöd för en sådan uppfattning kunde man anföra det bekanta förhållandet, att bastarder i första generationen vanligen äro temligen typiska mellanformer mellan stamarterna, medan deremot afkomman i andra och tredje generationen visar en stark tendens att variera och ofta företer nya egenskaper, som icke funnits hos föräldrarne.¹⁾ Ett förhållande, som talar emot denna uppfattning, är *R. progenerans*' väl utbildade pollen och rika fruktsättning; men å andra sidan kan detta skäl ej anses bindande, då som bekant nedsatt fruktbarhet ingalunda är en nödvändig egenskap hos en bastard. Fortsatta kultur- och korsningsförsök torde möjligen kunna sprida ljus öfver hithörande förhållanden och måhända afge några fasta hållpunkter för en klarare uppfattning af de i mångt och mycket gåtfulla *R. corylifolii*.

R. bahusiensis SCHEUTZ *α nitens* LINDEB. — Denna form, som i Bohuslän hör till de vanligare corylifolii, är i Skåne blott funnen på en lokal, Venedike Förslöfs socken (Some Observ. p. 91). Den har emellertid här på senare åren spridit sig högst betydligt utöfver den inskränkta areal, den intog 1884, då jag första gången såg den. Vid kultur i bot. trädgården har såväl den skånska som den bohuslänska formen bibehållit sig fullt oförändrade.

R. *hallandicus GABRIELS. — Söderåsen, på flera ställen mellan Äfvarp och Bauseröd. Den skånska formen, som förekommer såväl på öppna som skuggiga ställen, öfverensstämmer fullkomligt med den halländska. Exemplar i Lunds botaniska trädgård, hvilka uppdragits ur frön från den NEUMAN'ska lokalen, ha till alla delar bevarat *R. hallandicus*' karakterer.

R. *eluwatus NEUMAN. — Kullaberg i klippskrefvor mellan Mölle och Rausvik (1889). Den skånska formen, som otvifvelaktigt måste hänföras till *R. eluwatus* NEUM., avviker från den halländska genom något starkare beväpning och glatta glänsande

¹⁾ Jfr FOCKE, Österr. Botan. Zeitschr. 1873 p. 46, 137, 189; ENGLER's, Bot. Jahrb. 1883, Bd. V p. 50—75; Abh. Naturw. Ver. Bremen, Bd. IX pag. 464—65.

blad. Exemplar som odlats (uppdragna ur frön) i Lunds botan. trädgård, ha ända in i minsta detalj bevarat de i ord knappast återgifbara nyanser, hvarigenom den skiljer sig från Hallandsformen, hvilken äfven i sin ordning vid kultur visat sig absolut konstant. Såväl den skånska som den halländska formen äro utan tvifvel nära förvandta med den bohuslänska

R. *salsus F. ARESCH., hvilken förekommer flerstädes i trakten kring Kristinebergs zoologiska station.

R. *pruinosis ARRH. Denna intressanta corylifoliusform, som hittills endast varit känd från några lokaler på Sveriges ostkust, förekommer äfven på vestkusten, nemligen vid Mölle fiskläge samt i Bohuslän ett stycke öster om Fiskebäckskil. Den skånska formen öfverensstämmer närmast med Vesterviksformen; turionernas kraftiga beväpning och de ganska små, rödlätta blommorna tyda på en härstamning från *R. Wahlbergii* ARRH., och det synes mycket sannolikt, att denna form, såsom ARESCHOUG antager för *R. *pruinosis* var. *suberectus* F. ARESCH., utgör en bastard af *R. idæus* och *R. Wahlbergii*. Fruktbarheten är hos Kullaformen temligen nedsatt, dock påträffas ej sällan, särskildt hos toppblommorna, ganska väl utbildade frukter med i rödt stötande, tätt filtludna småfrukter. Frömjölets beskaffenhet är vexlande, i det att somliga blommor hysa ända till 50 %, andra blott 20—30 % normalt utbildade pollenkorn. — Den bohuslänska formen, som äfven den är en otvifvelaktig *R. *pruinosis* och närmast torde böra uppfattas som en *R. acuminatus* LINDBL. $\times$ *idæus* L. (= *prostratus* F. ARESCH.) har undertill mera glest håriga blad och temligen stora, hvita blommor.

Till *R. *pruinosis* torde tills vidare äfven en form böra hänföras, som sistlidne sommar anträffats på en af Romeleåsens södra utlöpare, vid Saggarp tillsammans med *R. insularis*. Det är en ytterst kraftig, högt klängande form, med stora 7-taligt parbladiga blad, och runda-trubbigt femkantiga, på öfversidan violett-bruna turioner, hvilka äro glest håriga och klädda med sparsamma, ofta nästan oskaftade glandler och raka, temligen kraftiga, likstora taggar. Blommor temligen små, ljusröda,

samlade i långa, bladiga blomställningar. Stånden hvitgröna, längre än stiften. Hela växten fullkomligt steril.

Åtskilliga omständigheter tyda på, att denna form motsvarar kombinationen *R. idæus* $\times$ *insularis*, dock torde den till vidare böra hänföras till *R. *pruinosis* ARRH. Anmärkningsvärdt är, att äfven de blombärande grenarnes blad ofta visa en bestämd tendens till sjutalighet.

R. *raduloides F. ARESCH. (*R. rosanthus* LINDEB. a *leiocarpus* LINDEB.) — Helsingborg, i närheten af Pålsjö. Exemplar, som i lefvande tillstånd förevisats Dr. LINDEBERG, förklarades af honom vara fullt identiska med den bohuslänska *R. *leiocarpus* LINDEB. — Ny för Skåne.

R. Wahlbergii ARRH. — Denna form, som är ganska spridd, men knappast allmän på Kullahalfön, uppträder endast sparsamt på Söderåsen, så t. ex. något söder om Björnekulla klint samt i närheten af Kågeröd. Deremot är den ytterst ymnig på Romeleåsen. Särskildt på de södra partierna af åsen mellan Slimminge och Blentarp utgör *R. Wahlbergii* genom sin individrikedom det absolut dominerande elementet; i nordvest går den ända fram till Tygelsjöklint (en knapp mil från Lund), i vester till Svedalatrakten. — I mellersta Skåne har jag samlat typisk *R. Wahlbergii* flerstädes mellan Wollsjö och Andrarum.

Mellan Saggarp och Rydsgård uppträda åtskilliga former, som å ena sidan mycket påminna om *R. Wahlbergii*, å andra sidan göra intrycket af att vara primära hybrider mellan *R. insularis* och *R. cæsius*. En närmare skildring af dessa former kommer att lemnas i ett samband.

R. *nemoralis F. ARESCH. var. *acutus* LINDEB. — Fullt typisk vid Arilds Läge. I Lunds botan. trädgård, der formen (uppdragen ur frön) odlats sedan 1887, håller den sig fullt konstant och bevarar in i minsta detalj de karaktärer, hvarigenom den skiljer sig från den närstående *R. nemoralis* F. ARESCH. v. *acuminatus* LINDBL. — Ny för Skåne.

R. *nemoralis F. ARESCH. var. *permixtus* F. ARESCH. (*R. commixtus* F. & G., *R. Dethardingii* KRAUSE f. *nostras* K. FR.

R. ambifarius P. J. MÜLL. sec. GELERT.; *R. fasciculatus* P. J. MÜLL. sec. K. FR.). — Temligen sällsynt i nordvestra Skåne: Hallandsås vid Karstorp, Kullaberg i Bökebolet och vid Björkeröd. Mera utbredd i sydöstra Skåne, t. ex. vid Dybecks skogs- hus samt mycket ymnig flerstädes deremellan och Charlottenlund.

R. *imitabilis K. FR. — Vid Kullen norr om Arilds läge växer en corylifoliusform, som ganska väl öfverensstämmer med *R. imitabilis* K. FR. *f. paniculatus* (R. Slesv. & Dan. N:o 74). Den svenska formen afviker nästan endast genom något mindre glandelrikedom och svagare beväpning, hvilket ej kan tillmätas någon betydelse, då Kullaformen är en *f. subumbrosa*.

Rubushybrider.¹⁾

R. cæsius × *idaeus* är en i södra och vestra Skåne ganska vanlig hybrid. Utanför Kullahalfön, der den uppträder på många ställen (jfr. Botan. Notiser 1885, p. 183) förekommer *R. cæsius* × *idaeus* vid Kågeröd, Axelväld, Trolleholm, Reften, Fågel- sång, Bökeberg, Andrarum, Charlottenlund.

R. acuminatus LINDBL. × *cæsius* L.

Turioner långa, krypande eller klättrande, temligen spens- liga, på soliga ställen beklädda med ett blåaktigt vaxöfver- drag, nedtill runda, längre upp tydligt femkantiga, väpnade med olikstora, raka taggar, som genom sparsamma mellanformer öfvergå i borst och glandelhår. Turionernas största blad van- ligen femtaliga med bredt hjertlikt, i en skarp spets afsatt udd- blad, som vanligen är jemt dubbelt så långt som skaftet och ofta visar tendens till tretalighet. De mindre bladen tretaliga eller ännu oftare bestående af fyra småblad, af hvilka det ena (det udda sidoställda) är tvåklufvet. De blombärande grenarna be- klädda med ett lätt vaxöfverdrag och väpnade med ganska långa,

¹⁾ Under denna rubrik upptagas endast sådana former, hvilka enligt författarens åsigt äro säkra, primära bastarder.

syllika taggar samt borst. Blomställning enkel, fåblomstrig, kvastlik; blomgrenar klädda med syllika taggar, glandler och ull- hår. Kronblad vågiga, breda, nästan cirkelrunda. Ståndare längre än stiften med glatta knappar. Småfrukter vanligen fel- slående, men någon gång utvecklade och då stora, med dagg- blått vaxöfverdrag.

Förekommer på Kullaberg, i stenrös nära Mölle.

En ganska karakteristisk form, som genom den svaga be- väpningen, turionbladens ofta återkommande tretalighet, turio- nernas vaxöfverdrag och de daggblå, fullkomligt cæsius-liknande småfrukterna röjer sin nära släktskap med *R. cæsius*, men å andra sidan genom de ofta femtaliga bladen, den skarpt marke- rade uddbladsspetsen och blomställningens starkare beväpning påminner om *R. nemoralis* var. *acuminatus* LINDBL. Då formen är i det närmaste steril och företer dels en sammansmältning, dels en blandning af karaktererna hos *R. cæsius* och *R. acumi- natus*, torde man vara fullt berättigad att uppfatta den som en bastard af dessa arter. Ett anmärkningsvärdt förhållande är, att den nu beskrifna formens pollen nästan uteslutande består af väl utvecklade korn. Då emellertid fruktsättningen faktiskt är i högsta grad reducerad, torde detta bero på att den för bastar- derna egendomliga sexuella steriliteten i förevarande fall ute- slutande drabbat den honliga sexualapparaten.

Af hittills kända corylifoliusformer erinrar *R. acuminatus* × *cæsius* mest om små, spensliga former af *R. pruinosis*, hos hvilka turionbladens 7-talighet blifvit undertryckt, men skiljes dock lätt bland annat genom de glatta, med ett blåaktigt vaxlager öfver- dragna småfrukterna.

R. cæsius L. × *Lidforssii* GELERT.

Turioner krypande, rundadt femkantiga, beklädda med ganska täta, temligen kraftiga, olikstora taggar, för öfrigt glatta, utan glandler och hår, friskt gröna eller rödaktigt anlupna. Bladskaft svagt refflade, på öfversidan klädda med borst och glandler.

Turionernas blad femfingrade, glänsande, djupt gröna, erinrande om bladen hos *R. bahusiensis* SCHEUTZ *a nitens* LINDEB.; uddbladet nästan cirkelrundt med svagt hjertlik bas, sidobladen vanligen långt skaftade, ofta två och två sittande på ett gemensamt skaft, sällan otydligt skaftade. Blomställning utdragen, ofta spirlik, nedtill bladig, dess grenar väpnade med nålfina taggar och glandler. Foderblad hvitludna, efter blomningen tilltryckta frukten. Ståndare ungefär af stiftens längd ljusgröna. Pollen bestående af 90 % dugliga korn. Frukter ofta ganska väl utvecklade, bestående af små, svartblå stenfrukter. Kronblad äggrunda, svagt ljusröda.

Förekommer temligen ymnigt på en inskränkt lokal vid Charlottenlund nära Ystad, i båda stamarternas omedelbara grannskap.

Om *R. Lidforssii* erinrar turionernas friskt gröna färg, frånvaron af glandler och hår, de vanliga femfingrade turionbladen, den långa bladiga blomställningen, turionsidbladens utdragna skaft o. s. v., om *R. caesi* växtsättet, bladform, de svaga taggarne, fruktens beskaffenhet m. m. Anmärkningsvärdt är, att på hösten och sensommaren ofta blombärande grenar frambyta ur bladvecken på de under året bildade turionerna; dessa blomgrenar erinra till den grad om *R. caesi*, att de utan medföljande stycke af turionen (med femfingradt blad) ovilkorligen skulle hänföras till sistnämnda art. De på försommaren framkommande grenarna erinra mera om *R. Lidforssii*.

R. idæus L. × *permixtus* F. ARESCH.

Turioner krypande eller klättrande från högt bägböjd bas, stundom nästan upprätta, rundadt femkantiga, väpnade med temligen små, raka, något tillbakaböjda taggar, glatta, utan glandler. Blad vanligen sjutaligt parbladiga eller femfingrade med parklufvet uddblad, skrynkliga, hasselliknande, i färgtonen mycket påminnande om *R. permixtus*. Blomställning temligen fåblommig, med utspärrade grenar, föryngrande sig nedåt genom långt skaf-

tade monochasier i de nedre bladvecken. Blomskaft gråludna med sparsamma glandler. Kronblad temligen små, hvita, aflånga med tydlig klo. Ståndare längre än stiften. Frukter vanligen felslående, någon gång utbildade och då temligen stora, rödaktiga.

Förekommer i temligen stor mängd på en inskränkt lokal mellan Brasakallt och Charlottenlund.

En ganska egendomlig form, som å ena sidan erinrar om *R. *pruin*osus, å andra sidan om *R. caesi* × *idæus*, men hvars härstamning i ofvan angifna riktning är höjd öfver allt tvifvel.